

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.4.2015.MK

**Pani
Anna Kułakowska
p.o. Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Kuźnicy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525), w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) w dniach 11-12.05.2015 r. zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w składzie:

- 1) Marek Kiryluk –starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu kontrolnego,
- 2) Joanna Żukowska – starszy inspektor wojewódzki

- na podstawie upoważnienia nr 1/2015 znak:PS.I.431.2.4.2015.MK z dnia 28.04.2015 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, przeprowadzili kontrolę w trybie zwykłym, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kuźnicy, pl. 1000-lecia Państwa Polskiego 1, 16-123 Kuźnica, zwanym dalej GOPS, Ośrodkiem, w zakresie prawidłowości działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, na podstawie ww. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli GOPS, pod poz.1/2015.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z uchybieniami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zwanej dalej ustawą, GOPS realizuje na podstawie § 7 ust. 6 Statutu z dnia 27 września 2004 r. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kuźnicy (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 152, poz. 2021 z późn. zm.).

Wójt Gminy Kuźnica upoważnił do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust.1 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy:

- kierownika GOPS pełniącego obowiązki do 31.03.2015 r. (zarządzenia nr 228/10 i 229/10 z dnia 30.06.2010 r. Wójta Gminy Kuźnica) – obecnie zatrudniony w Ośrodku na stanowisku pracownika socjalnego,
- starszego inspektora GOPS (na wniosek kierownika GOPS), zatrudnionego na stanowisku do spraw świadczeń rodzinnych do 10.03.2015 r. (zarządzenia 232/10 i 233/10 z dnia

15.07.2010r.) powinny zostać wydane od 14 czerwca 2010 r., tj. od dnia obowiązywania zmiany przepisów ustawy oraz 239/10 z 25.08.2010 r. Wójta Gminy Kuźnica – obecnie zatrudniony na stanowisku kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kuźnicy,

- p.o. kierownika GOPS -Panią Annę Kułakowską od dnia 1.04.2015 r. (zarządzenia nr 35/15 z dnia 31.03.2015 r. i 46/15 z dnia 8.05.2015 r. Wójta Gminy Kuźnica),
- oraz podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zatrudnionego od 02.03.2015 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania oraz do przekazywania informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej (upoważnienie z dnia 02.03.2015 r., znak: OR.0052.10.2015).

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał starszy inspektor GOPS realizujący zadania w okresie od 1.08.2014 r. do 10.03.2015 r. (obecnie kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kuźnicy).

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W ewidencji GOPS na dzień 01.08.2014 r. zarejestrowanych było 35 dłużników alimentacyjnych, w tym: 20 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy Kuźnica, 12 na terenie innych gmin oraz 3 dłużników przebywało za granicą.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez GOPS z przepisami wynikającymi z ustawy, wobec 16 akt dłużników alimentacyjnych z zachowaniem jednakowego odstępu (co drugie akta), wybranych z list dłużników, udostępnionych przez pracownika GOPS.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że GOPS podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

a) jako organ właściwy dłużnika, zwanym w dalszej części jako OWD (skontrolowano akta 7 dłużników), tj.:

- przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
- przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje, istotne dla skuteczności egzekucji),
- zobowiązał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy oraz informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- wszczynał postępowanie, a następnie wydawał decyzję o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w przypadku dłużnika, który przez okres ostatnich 6 miesięcy nie wywiązywał się w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50 % kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- po uprawomocnieniu się decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych składał wniosek do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.) oraz kierował wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika,
- informował wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach (informacje pochodzące z wywiadu alimentacyjnego, oświadczeń majątkowych, wnioski na temat aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, wnioski do właściwej prokuratury rejonowej o ściganie, wnioski do właściwego starosty o zatrzymanie prawa jazdy), wnioskach skierowanych do prokuratury o ściganie) oraz o efektach działań (pisma od właściwego urzędu pracy na temat aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, odmowa wszczęcia postępowania przez właściwą prokuraturę, postanowienie o zatrzymaniu prawa jazdy).

b) jako organ właściwy wierzyciela, zwanym w dalszej części jako OWW, w tym w 3 przypadkach działający również jako OWD (skontrolowano akta 9 dłużników) tj.:

- przekazywał dłużnikom informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,

- zgłaszał do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Podstawą zgłoszeń była umowa o współpracy pomiędzy Wójtem Gminy Kuźnica a Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej S.A z dnia 9.11.2009 r.,
- informował OWD (odrębnym pismem) oraz dłużnika (w formie oświadczenia), o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika, wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- wszczynał postępowanie oraz wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- kierował do dłużników upomnienia,
- wystawiał tytuły wykonawcze.

W pojedynczym przypadku Ośrodek nie informował komornika oraz organu właściwego wierzyciela o efektach podjętych działań (pismo właściwego starosty dotyczące prawa jazdy dłużnika) - arkusz ustaleń z kontroli nr 12.

Pod względem rzetelności, na podstawie 16 skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że działania wobec dłużników były podejmowane przez GOPS we właściwej formie i terminach wymaganych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz.267 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656), za wyjątkiem:

- przekroczenia terminu w 4 na 8 skontrolowanych decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego – arkusze ustaleń z kontroli nr 6,12 i 15 i 16,
- przekroczenia terminu do skierowania wniosku do OWD o podjęcie działań – arkusz ustaleń z kontroli nr 6,
- nieprawidłowym przekazaniu dłużnikowi decyzji w sprawie zwrotu (...) doręczonej przedstawicielowi ustanowionemu do doręczeń (dokumenty powinien doręczyć przedstawiciel a nie GOPS) –arkusz ustaleń z kontroli nr 13.

Natomiast w decyzji w sprawie zwrotu (...), z dnia 19 stycznia 2015 r., znak: GOPS.FA.533.57.1.2015, wyliczono wysokość ustawowych odsetek do zwrotu na dzień wydania decyzji określono na „13 % w skali rocznej”. Od 23 grudnia 2014 r. obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie odsetek ustawowych (Dz. U. z 2014 r., poz.1858), w którym ustawowe odsetki ustalono na 8% w stosunku rocznym.

Powyższe czynności podejmowane z opóźnieniem miały wpływ na prawidłową realizację obowiązków wynikających z ustawy.

Ośrodek działający jako OWD lub OWW w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał (zgodnie z art. 7 ust 1 ustawy) z uprawnień dot. wytoczenia powództw wobec innych osób uprawnionych do alimentacji. Powodem tego, zgodnie z wyjaśnieniem starszego inspektora Ośrodka (obecnie kierownik USC w Kuźnicy) była trudna sytuacja finansowa tych osób.

Dłużnicy nie zwracali się do OWW z wnioskami o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń w trybie art.30 ust. 2 ustawy. GOPS, występując jako OWD, w związku z powyższym nie umarzał należności dłużnikom (art.30 ust.1 ustawy).

Ośrodek uznał również, że nie wystąpiła konieczność informowania sądu o bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości komornika sądowego, prowadzącego postępowanie egzekucyjne, przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Ośrodek podejmował wszystkie działania wynikające z ustawy, jednak nie skutkowało to wzrostem ściągальności należności od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej.

Wykaz skontrolowanych spraw oraz wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1- 16.

Z uwagi na niewielką ilość nieprawidłowości, stwierdzonych w pojedynczych przypadkach, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oceniam pozytywnie z uchybieniami.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przepisów kodeksu postępowania administracyjnego jak też realizacja przez pracownika Ośrodka innych obowiązków, związanych z ustaleniem prawa do świadczenia rodzinnego.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości było podejmowanie działań w stosunku do dłużników z opóźnieniem.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości są: pracownik GOPS wykonujący zadania w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do 10 marca 2015 r. aktualnie kierownik USC w Kuźnicy oraz były Kierownik Ośrodka pełniący obowiązki do 31.03.2015 r., aktualnie pracownik socjalny, w zakresie wydawania decyzji oraz nadzoru nad wykonywaniem zadań.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego znak:PS.I.431.2.4.2015.MK z dnia 02.06.2015 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

Terminowe podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, wynikających z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z kodeksu postępowania administracyjnego, w tym:

- 1) terminowe wydawanie decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - 2) przekazywanie decyzji w sprawie zwrotu (...) dłużnikowi, przez przedstawiciela do doręczeń, jeżeli został wyznaczony przez sąd,
 - 3) terminowe kierowanie wniosku do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań w stosunku do dłużnika,
- a także
- 4) informowanie komornika oraz organu właściwego wierzyciela o efektach podjętych działań (pismo właściwego starosty dotyczące prawa jazdy dłużnika),
 - 5) wyliczanie wysokości ustawowych odsetek w decyzjach w sprawie zwrotu (...) zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach i wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej